

Päivi Hautamäki

UUDEN TYÖNTEKIJÄN PEREHDYTYSOPAS

Bet-Ker Oy

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Tuotantotalouden koulutusohjelma

Marraskuu 2010

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Tekniikka, Ylivieska	Aika Marraskuu 2010	Tekijä/tekijät Päivi Hautamäki
Koulutusohjelma Tuotantotalous, Toimitusketjujen ohjaus		
Työn nimi UUDEN TYÖNTEKIJÄN PEREHDYTYSSOPAS, Bet-Ker Oy		
Työn ohjaaja Marja-Liisa Kaakko		Sivumäärä 23 + 1
Työelämäohjaaja Mikko Miettinen ja Antti Hirvelä		
<p>Opinnäytetyöni käytännön osuutena tein perehdytysoppaan Bet-Ker Oy:lle. Perehdytysopas toimii uuden työntekijän ja myös perehdyttäjän apuna työsuhteen alussa. Oppaasta löytyy uuden työntekijän kannalta tarpeelliset tiedot. Myös perehdyttäjä hyötyy, kun osan asioista voi työntekijä lukea itse oppaasta. Näin ei myöskään minkään tärkeän asian kertominen unohdu.</p> <p>Itse oppaassa kävin läpi työaikoihin, sairastumisiin, lomiin, palkkoihin ja työturvallisuuden liittyviä asioita. Esittelin myös lyhyesti yrityksen, tuotannon sekä eri työtehtävät tehtaan sisällä. Yritin löytää asioista tärkeimmät ja koota niistä mahdollisimman selkeän oppaan.</p> <p>Teoriaosuudessa keskityin samoihin aiheisiin kuin oppaassa. Tutustuin aiheisiin laajemmin ja kirjoitin niistä yksityiskohtaisemmin kuin oppaaseen. Lisäksi kirjoitin oman osion perehdyttämisestä ja sen merkityksestä niin työntekijän, työnantajan kuin perehdyttäjänkin kannalta.</p>		

Asiasanat

perehdyttäminen, perehdytysopas, työhön opastus, työn ohjaus

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date November 2010	Author Päivi Hautamäki
Degree programme Industrial management, Supply chain control		
Name of thesis INTRODUCTION GUIDE FOR NEW EMPLOYEE, Bet-Ker Oy		
Instructor Marja-Liisa Kaakko		Pages 23 + 1
Supervisor Mikko Miettinen and Antti Hirvelä		
<p>The topic of my thesis was to do an introduction guide for new employees at Bet-Ker Oy. Introduction guide helps both employee and supervisor. In the guide new employee can find all the important facts that is needed in the job. Supervisor's benefit is that employee can read about these independently and everything does not have to be told individually. This way supervisor can't forget to tell anything important.</p> <p>To the actual guide I collected facts about work times, payment issues, holidays, sick days and safety at work. I also told about the company, production and different work assignments. I tried to find the key facts to the guide and by that keep it simple to read.</p> <p>In the thesis I wrote about the same things as in the guide, but with more details. I also wrote one portion about supervision and it's meaning to employee, employer and to the supervisor.</p>		
Key words briefing to work, guiding to work, introduction, introduction guide, supervision		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 YRITYKSEN ESITTELY	2
2.1 Työtehtävät	3
2.2 Tuotanto	3
3 PEREHDYTTÄMINEN	5
3.1 Perehdyttäminen työntekijän näkökulmasta	5
3.2 Perehdyttäminen työnantajan näkökulmasta	6
3.3 Perehdyttäminen perehdyttäjän näkökulmasta	6
4 TYÖAIKA-ASIAT	8
4.1 Työajan lyhentäminen	8
4.2 Työajan seuraaminen	10
5 PALKKA-ASIAT	11
5.1 Ylityökorvaus	12
5.2 Hälytysraha	13
5.3 Arkipyhäkorvaus	13
6 LOMAT	15
6.1 Loma-ajan palkka ja lomaltapaluuraha	16
6.2 Lomakorvaus	16
7 TYÖTERVEYSHUOLTO JA SAIRASLOMAT	18
7.1 Sairasajan palkka	18
7.2 Lapsen sairaus	19
8 TYÖTURVALLISUUS	20
9 POHDINTA	22
LÄHTEET	23
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Työssäni kerron yleisesti perehdyttämisestä sekä asioista, jotka yrityksen uudelle työntekijälle on hyvä selvittää työsuhteen alussa. Opinnäytetyöni käytännön osuutena tein perehdytysoppaan Bet-Ker Oy:n uusille tuotantotyöntekijöille. Bet-Kerillä työntekijöissä ei ole suurta vaihtuvuutta, mutta yrityksellä on kuitenkin yleensä kesäisin useita kesätyöntekijöitä ja myös muiden lomien aikana käytetään tarvittaessa tuuraaajia. Vanha perehdytysopas oli tehty Bet-Kerin työntekijöille useita kymmeniä vuosia sitten, joten uudelle oppaalle oli konkreettinen tarve.

Työssäni lähdin liikkeelle miettimällä, mitä asioita työntekijälle olisi hyvä kertoa työsuhteen alkaessa, millaisia asioita työntekijä varmasti aluksi kysyy ja mitkä ovat sellaisia asioita, jotka yleensä kaikkien työntekijöiden työsuhteissa ovat samalla tavalla. Näistä asioista kokosin oppaan, jonka voi antaa uuden työntekijän luettavaksi heti työsuhteen alkaessa. Näin työntekijän tietoon tulee heti perusasiat eikä perehdyttäjältä myöskään unohdu kertoa mitään tärkeää.

Olen itse tälläkin hetkellä Bet-Kerillä töissä ja tehnyt yrityksessä niin tuotannon puolella laboratoriotyötä kuin myös monenlaisia töitä toimistossa muun muassa palkanlaskentaan, kirjanpitoon ja tilauksiin liittyen. Näin monet perehdytysoppaan asiat ja talon tavat olivat minulle jo ennestään tuttuja. Lisätietoja oppaaseen sain eri henkilöiltä Bet-Kerillä: tuotantopäälliköltä ja työnjohtajalta tuotantoon liittyen sekä toimistopäälliköltä palkkoihin, työaikaan ja lomiin liittyen.

Bet-Kerillä on työntekijöillä ja toimihenkilöillä erilaiset työehdot niin työaikojen, palkkausjärjestelmän kuin muidenkin ehtojen osalta. Tässä työssä keskityn työntekijöitä koskeviin säännöksiin.

2 YRITYKSEN ESITTELY

Bet-Ker Oy valmistaa tulenkestäviä massoja ja rakenneosia terästeollisuuden, muun metalliteollisuuden, kattilateollisuuden sekä myös kotitalouksien tarpeisiin. Yrityksen toimialana on tulenkestävien keraamisten tuotteiden valmistus. Bet-Ker on perustettu vuonna 1977, jonka jälkeen omistus on pariin otteeseen muuttunut. Vuonna 1983 Lohja Oy osti Bet-Kerin Eero Miettiseltä ja Kalevi Mäkiseltä. Vuonna 1995 yhtiö siirtyi SKJ:n, Jukka Kyrölän ja Juhani Hautamäen omistukseen. Hautamäki on toiminut yrityksen toimitusjohtajana siitä lähtien.

Aluksi Bet-Kerillä valmistettiin tulenkestävien tuotteiden lisäksi myös betonia. Betoniase-
man liiketoiminta Bet-Kerin nimissä loppui kokonaan vuonna 1996, seuraavana vuonna liiketoiminta myytiin Rudus Oy:lle, joka sitä edelleen pyörittää. Lähivuosina Bet-kerin liikevaihto on ollut noin 10 miljoonan euron luokkaa ja yhtiö on työllistänyt keskimäärin 27 henkilöä vuoden aikana: heistä toimihenkilöitä on ollut noin 8,5 ja loput työntekijöitä. Yrityksen työntekijöillä on käytössä rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden työehtosopimus, toimihenkilöihin sovelletaan rakennusaine- ja betoniteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimusta.

Bet-Kerin valmistamia massoja ja rakenneosia käytetään sellaisissa oloissa, joissa tuotteiden täytyy kestää hyvin korkeita lämpötiloja, kuten esimerkiksi sulaa terästä käsiteltäessä. Eniten massoja ja elementtejä myydäänkin terästeollisuudelle. Bet-Kerin suurin yksittäinen asiakas on Rautaruukki, sen jälkeen seuraavat Ovako Bar, Outokumpu sekä Ovako Wire, keskusliikkeistä Saint-Gobain Weber ja metalliteollisuudesta Boliden.

Massoja valmistetaan vuoden aikana yleensä hieman yli 20 000 tonnia ja elementtejä noin 1 500 tonnia. Massoista eniten valmistetaan kuivamassaa ja pumppumassaa sekä valumas-
soista BK-1300-massaa. Kuivamassaa käytetään välialtaan vuorauksiin: se suojaa allasta ja estää sulan teräksen tarttumista välialtaan pintoihin. Senkan vuorauksiin taas käytetään pumppumassaa. BK-1300 on massa, jota käytetään esimerkiksi tulisijojen ja kiukaiden valutöissä.

Elementeistä eniten myydään kehystiiliä, senkan pohjia, Flashstop-tiiliä, sekä CASOB-kelloja. Valettuja elementtejä käytetään esimerkiksi terästehtailla senkan ja muiden osien suojaamisessa, kotitalouksissa taas tutumpia ovat muun muassa kiukaiden ja tulisijojen osat.

2.1 Työtehtävät

Tehtaalla on monia erilaisia työtehtäviä. Työntekijät osaavat tehdä yleensä useamman työpisteen töitä ja tarvittaessa työnantaja voi siirtää työntekijöitä työstä toiseen.

Kuivatuotetehtaalla tehdään säkitys-, pakkaus- ja valvomotyötä. Murskaamossa ja hienojauhatusasemalla valvotaan ja säädellään koneiden toimintaa sekä valvotaan murskattujen ja hienonnettujen raaka-aineiden laatua silmämääräisesti. Valupuoella valmistetaan elementtejä ja tehdään valujen purkutöitä. Pajan työntekijät vastaavat erilaisista korjauksista ympäri tehdasta sekä tekevät muottitöitä. Laboratoriossa tehdään laadunvalvontatyötä testaamalla valmistettavia massoja ja raaka-aineita. Lähettämön työntekijä huolehtii lähtevän tavaran liikkeelle, ottaa vastaan saapuvan sekä huolehtii erilaisista varastomiehen töistä.

Ympäri tehdasta tehdään lisäksi monenlaisia materiaalinsiirtotöitä pyöräkuormaajalla, säiliöautolla ja trukeilla. Kaikki työntekijät myös itse huolehtivat omien työpisteidensä siisteydestä.

2.2 Tuotanto

Suurin osa raaka-aineista tilataan ulkomailta. Irtotavara tulee laivalla Rahjan satamaan, jossa Bet-Ker Oy:llä on irtotavaravarasto. Raaka-aineet lastataan laivasta varastoon, josta niitä tarpeen mukaan kuljetetaan tehtaalle Ylivieskaan. Kalajoelta kuljetus Ylivieskaan tapahtuu yksityisten yritysten rekka- ja säiliöautoilla. Säkkitavara toimitetaan suoraan tehtaalle joko Oulun tai Helsingin sataman kautta.

Saapuneista raaka-aineista murskataan ne, jotka tulevat suuremmassa raekoossa. Osasta valmistetaan myös kuulamylyllä pölyä, eli hienoa jauhetta.

Kuivatuotetehtaalla valmistetaan massoja reseptien mukaan sekä suoraan asiakkaille että puolivalmisteiksi valukappaleiden tekoa varten. Massan valmistusta ohjataan tietokoneella valvomosta. Runkoaineet syötetään pyöräkuormaajalla syöttösiiloon, josta ne viedään ylös ja seulan läpi runkoainesiiloihin. Siiloista aineet annostellaan runkoainevaa'alle. Sideainesiilot täytetään säiliöautolla. Sideaineet annostellaan myös siiloista omalle vaa'alleen. Lisäaineet annostellaan siiloista sekä myös käsin koirakuljettimelle, joka vie aineet sekoittajien yläpuolelle. Vaaoilta ja koirakuljettimesta aineet syötetään sekoittajaan ja sinne annostellaan vielä mahdolliset pölynsidonta-aineet. Joihinkin massoihin voidaan vielä lisätä joitain lisäaineita suoraan sekoittajaan. Sekoittajasta massa siirretään säkkeihin tai tuotesiiloon. Suursäkit nostetaan trukilla ja pikkusäkit käsin lavoille.

Kuivatuotetehtaan lisäksi massoja valmistetaan pienellä kuivatuotetehtaalla, eli niin kutsutulla vanhalla tehtaalla. Pikkutehtaalla voidaan massojen valmistuksen lisäksi tarvittaessa säkittää joitain raaka-aineita. Siellä runkoaineita on kolmessa siilossa ja sideaineita neljässä. Runkoaineet menee siiloihin seulan läpi ja sideaineet seulomatta. Siiloista aineet laskeaan vaa'alle, ja sieltä sekoittajaan. Sekoittajasta massa menee säkityspisteelle, jossa se säkitetään joko pieniin tai suursäkkeihin. Raaka-aineita säkitettäessä aineet menee suoraan erilliselle ulkona sijaitsevalle säkityspisteelle.

Valupuolella tehdään kuivatuotetehtaalla valmistetuista puolivalmistemassoista erilaisia elementtejä, painoltaan kahdesta kilosta 4,5 tonniin. Massaan sekoitetaan vesi, valetaan muottiin, täräytetään ja annetaan kuivua. Pienet kappaleet, kuten kehystiilet kuivuvat neljässä tunnissa, suurten annetaan kuivua yön yli. Kuivumisajan jälkeen muotti puretaan ja kappaleet nostetaan uuniin. Uuni laitetaan päälle, kun se on täynnä. Ohjelmat valitaan suurimpien kappaleiden mukaan ja ne kestävät 2-3 päivää. Kääntöpöydällä kappaleita ei kuivata muottiin, vaan ne kumotaan heti muotista vanerilevyille kuivumaan. Kappaleiden annetaan kuivua yleensä yön yli, jonka jälkeen ne pakataan. Osa kappaleista, kuten vastustiilet myös poltetaan kuivausuunissa.

3 PEREHDYTTÄMINEN

Uuden työntekijän perehdyttäminen yrityksessä on ensiarvoisen tärkeää. Hyvän perehdyttämisen ansiosta työntekijä oppii nopeasti työnsä ja harjoitteluaika jää mahdollisimman lyhyeksi. Myös erilaiset yrityksen käytännöt kannattaa tuoda uuden työntekijän tietoon heti työsuhteen alussa, ettei työntekijä tietämättään toimi väärin. Uusien työntekijöiden lisäksi perehdyttäminen on tarpeen myös vanhoille työntekijöille esimerkiksi työtehtävien muuttuessa tai pidemmältä tauolta töihin palatessa.

Perehdyttäminen ei ole pelkästään työhön opastamista, vaan sen merkitys on huomattavasti laajempi. Työntekijälle on hyvä saada alusta alkaen selkeä kuva yrityksen toiminnasta, joten yrityksen ja sen tuotteiden sekä erilaisten talon tapojen esitleminen uudelle työntekijälle on tärkeää. Perehdyttämiseen kuuluu myös työturvallisuus-, palkka- ja työaika-asioiden sekä koko tuotannon vaiheiden selvittäminen työntekijälle. Näin työntekijälle tulee heti selkeä kuva myös oman työn merkityksestä yritykselle ja tuotteelle. Työturvallisuusasioihin perehdyttämällä voidaan myös ehkäistä työtapaturmia.

3.1 Perehdyttäminen työntekijän näkökulmasta

Hyvä perehdyttäminen helpottaa uudessa työpaikassa aloittamista. Työntekijän on helppompaa saada heti hyvä kokonaiskuva omasta työstä yrityksessä, mikäli perehdytettäessä muistetaan kertoa kaikki tarpeellinen tieto työhön ja yritykseen liittyen. Työntekijälle on tärkeää tietää oma paikkansa organisaatiossa ja kuinka hänen oma työpanos vaikuttaa yrityksen toimintaan. Yleensä työntekijät perehtyvät yrityksen toimintaan ennen töiden alkamista tai jo työhön hakiessa. Organisaatiossa työskentelevillä on kuitenkin sen toiminnasta paras tieto, joten työntekijän on hyvä kuulla siitä yrityksen sisältä.

Palkka on työntekijän työstä ansaitsema palkkio, joka kertoo hänen työnsä arvosta ja vaikuttaa sitä kautta myös työmotivaatioon. Työtä tehdään jo lähtökohtaisesti palkan ansaitsemiseksi, joten palkka-asiat on hyvä selvittää heti alkuun. Myös työaika-asiat ja loma-ajat

ovat työntekijän tärkeitä tietää, jotta hän voi suunnitella muuta elämäänsä työaikojen mukaan.

Työturvallisuusasiat ovat hyvin tärkeä osa-alue perehdyttämisessä. Työntekijä tahtoo tehdä työnsä vaarantamatta terveyttään, mutta ei osaa ottaa huomioon kaikkia työn vaaratekijöitä ilman asianmukaista perehdytystä niihin. Työpaikalla täytyy olla hyvät tiedot siellä sijaitsevista riskeistä ja niiltä suojautumisesta. Nämä asiat täytyy selvittää uudelle työntekijälle heti työn alussa, jotta työtapaturmilta vältytään alusta alkaen ja työt opitaan heti tekemään ergonomisesti.

Muut talon tavat, kuten esimerkiksi työajan seuraaminen ja poissaolokäytännöt on hyvä selvittää työntekijöille heti töiden alkaessa, jotta työntekijä osaa toimia oikein eri tilanteissa. Eri yrityksissä voi olla hyvinkin erilaisia tapoja esimerkiksi poissaolojen ja myöhästymisen suhteen, joten työntekijä voi tietämättään toimia väärin, jollei oikeita tapoja ole hänelle kerrottu.

3.2 Perehdyttäminen työnantajan näkökulmasta

Työnantajan kannattaa panostaa perehdyttämiseen jo sen yritykselle tuoman hyödyn kannalta. Kun työntekijän perehdyttäminen hoidetaan tehokkaasti, lyhenee harjoittelu-aika ja työntekijän työstä tulee nopeammin tuottavaa työtä. Myös työn laatu paranee hyvän perehdyttämisen myötä.

Perehdyttämisellä voidaan myös vaikuttaa työntekijän motivaatioon tuomalla esiin hänen työnsä merkitystä organisaatiolle ja asiakkaalle. Työntekijä haluaa kehittää omaa osaamistaan ja työpanostaan, jos hän tietää, että sitä arvostetaan.

3.3 Perehdyttäminen perehdyttäjän näkökulmasta

Jotta sekä uusi työntekijä että yritys saa perehdytyksestä täyden hyödyn, täytyy perehdyttäjän suoriutua siitä hyvin. Perehdyttämiseen on erilaisia apuvälineitä. Perehdyttämisen tu-

kena voidaan käyttää työntekijän perehdytysopasta, johon on koottu yleisesti työpaikalla tarvittavat tiedot. Lisäksi voidaan tehdä myös perehdyttäjälle opas tai lista, johon on koottu tärkeät asiat, jotka hänen uudelle työntekijälle täytyy muistaa selvittää tai opettaa.

Perehdyttäjän kannattaa olla kussakin asiassa sellainen henkilö, joka asian parhaiten osaa työntekijälle opettaa. Esimerkiksi työnjohtajan ei kannata itse suorittaa työtehtävien ohjausta työntekijälle, mikäli hän ei itse juuri kyseistä työtä tee. Sen sijaan tämä tehtävä kannattaa antaa sellaiselle työntekijälle, joka työn hallitsee ja huolehtia siitä, että työntekijä osaa myös selvittää perehdytettävälle kaiken tarpeellisen työtehtäviin liittyen. Tässä voi käyttää apuna myös perehdyttäjän listaa. Työnjohtajan sen sijaan kannattaa toimia perehdyttäjänä niissä asioissa, jotka kuuluvat hänen asiantuntemukseensa: työaika-, palkka-, ym. käytännöt ja talon tavat sekä yritykseen ja organisaatioon liittyvät asiat.

4 TYÖAIKA-ASIAT

Säännöllinen työaika on työaikalain mukaan enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa. Työaika voidaan ainakin periaatteessa jakaa myös kuudelle päivälle viikossa, sillä työaikaissa ei ole säännöstä viisipäiväisestä työviikosta. Säännöllinen työaika voidaan järjestää myös niin, että se on keskimäärin 40 tuntia viikossa korkeintaan 52 viikon ajanjakson aikana. (Työaikalaki 9.8.1996/605.)

Työ tehtaalla on prosessityötä, joten kaikkia työntekijöitä tarvitaan samaan aikaan. Bet-Kerillä työtä tehdään yleensä maanantaista perjantaihin yhdessä vuorossa ja päivittäinen työaika on 8 tuntia. Työntekijöiden työpäivä alkaa aamulla seitsemältä ja päättyy iltapäivällä joko 15.30 tai 16.00 ruokatunnin pituudesta riippuen. Ruokatunti alkaa yhdeltätoista ja kestää vapaavalintaisesti joko puoli tuntia tai tunnin. Ruokatunti ei kuulu työaikaan. Kahvitauot pidetään aamulla 09.00 ja iltapäivällä 14.00 ja niiden pituus on työehtosopimuksen mukaisesti 12 minuuttia (Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimus 2010).

4.1 Työajan lyhentäminen

Rakennustuoteteollisuudessa työaika lyhennetään, jos säännöllinen työaika on 40 tuntia viikossa. Lisäedellytyksenä työajan lyhentämiselle on, että vuosiloma kestää korkeintaan 30 arkipäivää eikä työaika muutoin lyhennä kuin kirkolliset juhlapyhät, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, uudenvuodenpäivä ja vapunpäivä. Työajan lyhennys ei koske korkeintaan kolmen kuukauden työsuhteessa olevia työntekijöitä. Jos työehtosopimusta tämän jälkeen jatketaan, työajanlyhennysvapaat kertyvät työsuhteen alusta alkaen. (Huttunen 2009, 36.)

Työajanlyhennyksenä annetaan vuoden aikana korkeintaan 12,5 vapaapäivää eli pekkaspäiviä taulukon 3 mukaisesti. Pekkaspäiviä kerryttävät kaikki vähintään 8 tuntia kestävät työpäivät ja työpäivien veroiset päivät. Pekkasia kertyy myös sairausloman ajalta, mikäli siltä ajalta maksetaan palkkaa, sairaan lapsen hoidon tai hoidon järjestämisen aiheuttamilta vapaapäiviltä, työntekijän 50- ja 60-vuotispäiviltä, kutsunta- ja reservin harjoituspäiviltä,

työntekijän omalta hääpäivältä, työntekijän läheisen omaisen hautauspäivältä, työnantajan määräämän ja kustantaman koulutuksen ajalta, työpäiviltä, oppisopimuskoulutuksen tietopuolisen koulutuksen ajalta, kunnanvaltuuston ja –hallituksen ja valtiollisia tai kunnallisia vaaleja varten asetetun vaalilautakunnan ja –toimikunnan kokouksiin käytetyiltä työpäiviltä, sekä työntekijän ollessa lomautettuna korkeintaan 30 päivän ajalta. (Huttunen 2009, 36-37.)

TAULUKKO 1. Pekkasten kertyminen (mukaillen Huttunen 2009, 37.)

Työpäiviä vähintään:	Kertyvät vapaapäivät:
17	1
33	2
50	3
67	4
83	5
100	6
116	7
133	8
150	9
166	10
183	11
208	12,5

Vuoden aikana kertynyt vapaa annetaan työntekijälle seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Työnantaja ja työntekijä voivat myös keskenään sopia toisenlaisesta järjestelystä. Työehtosopimuksen mukaan vapaa annetaan työnantajan määräämänä ajankohtana yleensä vähintään yksi työvuoro kerrallaan. Työnantajan tulee ilmoittaa määräämästään pekkaspäivästä työntekijälle 2 viikkoa etukäteen. Kun vapaan pitämisestä on näin sovittu työntekijän kanssa, katsotaan vapaa pidetyksi, vaikka työntekijä olisi sairaana. (Huttunen 2009, 37-38.)

Bet-Kerillä pekkaspäivät pidetään yleensä työntekijöiden omien toiveiden mukaan, kuitenkin sopimalla niistä työnjohdon kanssa. Esimerkiksi koko tehtaan ollessa kiinni voi työnantaja kuitenkin määrätä lyhennysvapaan kaikille työntekijöille.

4.2 Työajan seuraaminen

Työaika seurataan yleensä joko käyttämällä kellokorttia tai kirjaamalla tehdyt tunnit. Joissain tapauksissa voi olla myös hyödyllistä käyttää molempien tapojen yhdistelmää. Betonin työntekijöillä on käytössä sekä tuntiappujen täyttäminen että kellokortit.

Tuntiappuihin kirjataan päivän aikana tehdyt työt sekä niihin käytetty työaika tehtäväkohtaisesti. Tehdyistä töistä merkitään selvitys sekä massoja ja valukappaleita valmistettaessa myös tuotetut tonnit tai kappalemäärät. Tuntiappujen mukaan sekä tunnit että valmistusmäärät kirjataan tietojärjestelmään. Näiden kirjausten mukaan tuotteiden saldot päivittyvät järjestelmään. Tilikausien lopuksi laskettavat tuotantoraportti ja palkkio lasketaan näiden kirjausten perusteella.

Kellokortin avulla seurataan työaikojen noudattamista. Työntekijät leimaavat aamulla töihin tullessa itsensä sisään ja töistä lähtiessä ulos. Myös ruokatunnit leimataan. Kellokortit toimivat myös yhteydessä hälytysjärjestelmään. Aamulla ensimmäisen leimatessa sisään kytkeytyvät hälytykset pois päältä ja iltapäivällä viimeisen lähtiessä jälleen päälle. Myös työajan ulkopuolella tehtaalla käydessään täytyy käyttää kellokorttia, jotta järjestelmä ei tee hälytystä.

5 PALKKA-ASIAT

Rakennustuoteteollisuuden työntekijöille on työehtosopimuksessa määritelty kaksi erilaista palkkaustapaa: aikapalkkaus ja suorituspalkkaus. Aikapalkkauksessa työtehtävät ryhmitellään työn vaativuuden ja työolosuhteiden mukaan eri vaativuusluokkiin, jotka muodostavat palkkauksen perustason eli työkohtaisen palkanosan (TKO). Työntekijän henkilökohtaisten ominaisuuksien, joihin luetaan ammatinhallinta, säännöllisyys, huolellisuus ja monipuolisuus, mukaan maksetaan työntekijälle lisäksi henkilökohtaista palkanosaa (HKO). HKO:n osuus voi olla korkeintaan 20 prosenttia TKO:n määrästä. Nämä kaksi muodostavat yhdessä työntekijän peruspalkan (PP). (Huttunen, 2009. 40-41.)

Peruspalkan lisäksi työntekijän henkilökohtaisessa aikapalkassa (HAP) voi olla mukana niin sanottu aikapalkkaosuus (APO), mikäli työntekijälle maksetaan peruspalkkaa suurempaa palkkaa. APO:n osuus palkasta on siis HAP:n ja PP:n välinen erotus. APO:n määrää ei ole määritelty sopimuksissa, joten se voi pienentyä tai leikkautua jopa kokonaan pois esimerkiksi sopimuskorotuksia toteutettaessa. (Huttunen, 2009. 41-42.)

Suorituspalkkauksessa palkka määräytyy työsuorituksen tai -tuloksen mukaan joko kokonaan tai osittain. Näiden lisäksi voidaan maksaa myös erillisiä lisiä, kuten esimerkiksi vuoro-, ilta- ja yötyölisiä tai palvelusaikalisää. (Huttunen, 2009. 42.)

Bet-Kerillä palkkausjärjestelmänä käytetään palkkiopalkkausta, jossa palkka koostuu HAP:sta ja palkkio-osuudesta. Palkkioluokkia on kolme, joista ensimmäiseen kuuluu säkitys, murskaus, jauhatus ja materiaalisiirrot, toiseen valutyöt sekä pakkaus ja kolmanteen luokkaan kunnossapito, varastointi ja siivous. Palkkiot lasketaan tilikauden aikana tuotettujen tonniin ja käytetyn työajan suhteen sekä palkkioluokkakertoimen perusteella. Työntekijöiden palkkio-osa maksetaan näiden kolmen palkkion keskiarvon mukaan. Näiden lisäksi maksetaan mahdollinen palvelusaikalisä.

Palkat muun muassa sairaus- ja koulutusajalta sekä ylitöiden korotusosien osalta maksetaan keskituntiansion (KTA) mukaan. KTA määräytyy työntekijän ansioiden mukaan kunkin vuosineljänneksen osalta ja siinä otetaan huomioon työntekijän ansiot erillisine lisineen

ylityö- ja sunnuntaityölisää lukuun ottamatta. KTA:t lasketaan kunkin vuosineljänneksen jälkeen. Edellisen vuosineljänneksen KTA:ta käytetään aina kuukauden viiveellä sen päättymisen jälkeen taulukon 2 mukaan. (Huttunen, 2009. 74-75)

TAULUKKO 2. Keskituntiansion määräytymis- ja käyttöjaksot

KTA:n määräytymisaika:	Käytössä palkkajaksoissa välillä:
1.1. - 31.3.	1.5. - 31.7.
1.4. - 30.6.	1.8. - 31.10.
1.7. - 30.9.	1.11. - 31. 1.
1.10. - 31.12.	1.2. - 30.4.

Nuorten työntekijöiden palkkauksessa Bet-Kerillä käytetään tuntipalkkaa sellaisissa töissä, joista ei makseta palkkiota. Tällaisia töitä ovat esimerkiksi erilaiset siivous-, maalaustyöt ja tiilien lajittelutyöt. Tuntipalkat on määriteltä työsopimuksessa iän mukaan. Mikäli nuori työntekijä tekee tuotannon aputöitä, kuten tarrojen liimausta tai esiseosten punnintaa, niistä tunneista maksetaan tuntipalkan lisäksi myös palkkio-osa.

5.1 Ylityökorvaus

Ylityöstä maksetaan tehdyiltä tunneilta työntekijän henkilökohtainen aikapalkka ja palkkio-osa sekä ylityökorotus. Ylityökorotus on 50 prosenttia KTA:sta ensimmäiseltä kahdelta ylityötunnilta päivässä tai 8 ensimmäiseltä tunnilta viikonlopun aikana tehdyssä työssä eli viikkoylityössä. Näistä seuraavilta tunneilta ylityökorotus on 100 prosenttia KTA:sta. Rakennustuoteteollisuuden työsopimuksessa on sovittu, että kaikki ylityötunnit korvataan 100 prosentin mukaan sen jälkeen, kun 8 ylityötuntia on viikon aikana täyttynyt. (Huttunen, 2009. 69.)

5.2 Hälytysraha

Työntekijälle maksetaan hälytysraha, jos hänet kutsutaan töihin työpaikalta jo poistuttuaan työpäivän päättymisen jälkeen tai vapaapäivän aikana. Kutsun tullessa ennen iltayhdeksää korvaus maksetaan kahden tunnin ja yöaikaan 3 tunnin perusteella keskituntiansion mukaan. Hälytysraha on erillinen korvaus, tämän lisäksi hälytystyöstä maksetaan normaalit tunnit ja ylityökorvaukset. Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksessa on lisäksi sovittu, että hälytystyönä tehdystä työstä maksetaan aina vähintään tunnin palkka ja että ylityökorotus 21.00 - 06.00 välisenä aikana tehdystä hälytystyöstä on heti 100 prosenttia KTA:sta. (Huttunen, 2009. 32-33.)

5.3 Arkipyhäkorvaus

Työntekijöille maksetaan arkipyhäkorvaus työehtosopimuksessa luetelluilta arkipyhiltä. Arkipyhäkorvaus maksetaan myös viikonlopuksi sattuvilta arkipyhiltä. Arkipyhäkorvaus maksetaan silloin, kun työsuhde on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään kolme kuukautta ennen kyseessä olevaa arkipyhää. Työntekijän on myös oltava töissä viimeisenä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä tai vähintään toisena näistä päivistä, mikäli poissaolo on johtunut hyväksyttävästä syystä. Arkipyhäkorvaus maksetaan myös työntekijän vuosiloman, äitiys-, isyys tai vanhempainvapaan, enintään kolme kuukautta ennen arkipyhää kestäneestä sairausloman sekä enintään kaksi viikkoa ennen arkipyhää kestäneen lomautuksen aikana. (Huttunen, 2009. 21-22.)

Arkipyhäkorvaus on keskituntiansion mukainen ja se maksetaan yhtä monelta tunnilta, kuin työntekijän säännöllinen tai sovittu työpäivä olisi arkipyhänä ollut. (Huttunen, 2009. 21.)

Korvattavia arkipyhiä ovat uudenvuodenpäivä, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannuspäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, ensimmäinen sekä toinen joulupäivä. (Huttunen, 2009. 21-23.)

Mikäli itsenäisyyspäivä sattuu viikolle, työntekijälle maksetaan täyttä työpäivää vastaava palkka myös silloin, kun työsuhde on kestänyt vähemmän kuin kolme kuukautta, mutta kuitenkin vähintään 6 päivää ennen itsenäisyyspäivää. Alle kolme kuukautta kestäneessä työsuhteessa itsenäisyyspäivän palkkaa ei kuitenkaan makseta sairauslomalla olevalle työntekijälle. (Huttunen, 2009. 23.)

6 LOMAT

Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. - 31.3. Työntekijälle kertyy vuosilomaa 2 päivää kuukaudessa alle vuoden työsuhteessa ja 2,5 päivää sitä pidemmässä työsuhteessa. Työsuhteen pituus lasketaan lomanmääräytymisvuoden lopusta. Lomaa kertyy sellaisilta kuukausilta, joina työpäiviä tai niihin rinnastettavia päiviä, kuten vuosiloma-, koulutus- tai pekkaspäiviä on vähintään 14. Osa-aikaiselle työntekijälle, jolle ei työ sopimuksen mukaan kerry 14 päivän säännön mukaan lomaa kaikilta kuukausilta, kertyy vuosiloma 35 tunnin ansaintasäännön mukaan. Tämän säännön mukaan työntekijälle kertyy lomaa sellaisilta kuukausilta, joiden aikana hän on työskennellyt vähintään 35 tuntia. Myös alle 35 tuntia kuukaudessa työskentelevällä on halutessaan oikeus 2 päivän vapaaseen kutakin kalenterikuukautta kohden, jos alitus johtuu vain työ sopimuksesta. Työntekijän on tällöin ilmoitettava halustaan käyttää vapaat ennen lomakauden loppua. (Huttunen, 2009. 107-109.)

Lomaa kertyy myös äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan ajalta, tilapäisen hoitovapaan ajalta, sairausloman tai lääkinnällisen kuntoutuksen ajalta korkeintaan 75 työpäivän ajalta kokoaikaisella työntekijällä ja 105 kalenteripäivän ajalta osa-aikaisella työntekijällä vuotta tai sairautta kohden. Lomaa kerryttää myös karanteenin vuoksi määrätty vapaa, opintovapaa enintään 30 työpäivän ajalta kokoaikaisella ja 42 kalenteripäivän ajalta osa-aikaisella työntekijällä, lomauttamisen ajalta korkeintaan 30 päivän jaksot kokoaikaisella ja 42 kalenteripäivän jaksot osa-aikaisella työntekijällä sekä lomauttamiseen verrattavan työaikajärjestelyn ajalta enintään kuuden kuukauden jaksoilta. Työnantajan suostumuksella työn edellyttämän koulutuksen ajalta lomaa kertyy niin, että työnantaja ja työntekijä voivat keskenään sopia lomaa kerryttävien päivien keston pituudeksi korkeintaan 30 työpäivää kerrallaan. Myös reservin harjoituksen tai siviilipalvelun täydennyspalvelun ja ylimääräisen palveluksen ajalta sekä sellaisen julkisen luottamustehtävän tai todistajana kuulemisen ajalta, josta ei voi lain mukaan kieltäytyä ilman erityistä syytä, kertyy vuosilomaa. (Huttunen, 2009. 109-111.)

Kesälomakausi on 2.5. - 30.9. ja talvilomakausi 1.10. - 30.4. Lomaa laskiessa on lomapäiviä viikolla 6 eli myös lauantapäivät luetaan lomapäiviksi. Myös silloin, kun loma pidetään osissa, täytyy jokaiseen kuuteen lomapäivään sisältyä myös lauantapäivä.

6.1 Loma-ajan palkka ja lomaltapaluuraha

Loma-ajan palkka lasketaan lomanmääräytymisvuoden keskituntiansion mukaan. Loma-ajan KTA:n laskemisessa otetaan huomioon lomanmääräytymisvuoden aikana maksetut palkat työssäolon ajalta ilman ylityökorotuksia sekä kaikki todelliset tunnit, myös ylityötunnit. Palkkoja muulta kuin työssäoloajalta, muun muassa sairauden, vuosiloman ja pekaspäivien ajalta, ei huomioida. Kuitenkin, jos työntekijä on estynyt tekemästä työtä sairauden, kuntoutuksen, perhevapaan tai karanteenin vuoksi, tälle ajalle lasketaan palkka, joka huomioidaan loma-ajan KTA:ta laskettaessa. (Huttunen, 2009. 116-119.)

Lomapalkka on maksettava ennen loman alkua. Jos loma on jaettu osiin, maksetaan kunkin lomajakson ajan palkka ennen kyseisen lomajakson alkua. Enintään kuuden päivän pituiselta lomajaksolta, kuten talviloman ajalta, palkka voidaan maksaa normaaleina palkanmaksupäivinä. (Huttunen, 2009. 120.) Työpaikalla voidaan myös sopia lomapalkan maksamisesta normaaleina palkanmaksupäivinä. Asiasta täytyy tällöin sopia jokaisen työntekijän kanssa erikseen. Bet-Kerillä lomapalkat on useamman vuoden ajan maksettu työntekijöille normaaleina palkanmaksupäivinä ja se on jo yrityksessä vakiintunut käytäntö.

Lomaltapaluuraha on puolet loma-ajan palkasta. Lomaltapaluurahaa ei makseta, jos työntekijä ei palaa loman jälkeen työhönsä hänestä itsestään riippuvasta syystä. Tällaisena syyinä pidetään työntekijän irtisanoutumista, työntekijän suorittamaa työsuhteen purkamista ilman lainmukaista perustetta ja työsuhteen päättämistä työntekijän aiheuttaman sopimusrikkomuksen vuoksi. Lomaltapaluurahasta puolet maksetaan ennen lomaa ja puolet loman jälkeen. (Huttunen, 2009. 120.)

6.2 Lomakorvaus

Lomakorvausta voidaan maksaa työntekijälle, jos hän on työssä niin harvoina päivinä kuukaudessa tai niin lyhyen ajan, ettei hänelle kerry lomanmääräytymisvuoden aikana ansaintasääntöjen mukaan lomaa kaikilta kuukausilta. Lomakorvaus on 11,5 prosenttia lomanmääräytymisvuoden palkasta, jos työsuhde on kestänyt vähintään vuoden lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä. Lyhyemmissä työsuhteissa lomakorvaus maksetaan 9 pro-

sentin mukaan. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada lomakorvauksen lisäksi kaksi arki-vapaata niitä kalenterikuukausia kohden, jotka hän on ollut työssä. Työntekijän täytyy ilmoittaa halustaan käyttää vapaat ennen lomakauden loppua, jolloin lomakorvaus maksetaan ennen vapaita kuten lomapalkkakin. Jos työntekijä ei käytä oikeuttaan vapaaseen, hänelle maksetaan lomakorvaus viimeistään lomavuoden lopussa. (Huttunen, 2009. 120-121.)

Työsuhteen päättyessä on työntekijällä oikeus saada lomapalkkaa vastaava korvaus niiltä kuukausilta, joilta hänelle on kertynyt lomaa. Aloittamis- ja lopettamiskuukaudet voidaan tällöin laskea yhteen loman kertymistä laskettaessa. Lomakorvaus lasketaan tässä tapauksessa samoin kuin lomapalkka. Mikäli työntekijälle ei ole ansaintasääntöjen mukaan kertynyt lomaa, hänelle maksetaan lomakorvaus 9 tai 11,5 prosentin mukaan työsuhteen kesto-
sta riippuen. Työsuhteen päättyessä lomakorvaus maksetaan, vaikka työtä olisi tehty vain yksi työtunti. (Huttunen, 2009. 122.)

7 TYÖTERVEYSHUOLTO JA SAIRASLOMAT

Työnantajan on lain mukaan järjestettävä työterveyshuolto työntekijöilleen. Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluu työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ehkäiseminen. Sen avulla pyritään edistämään ja suojelemaan työntekijöiden terveyttä, työkykyä ja -turvallisuutta. Työterveyshuolto täytyy järjestää työn, työjärjestelyiden, työpaikan olosuhteiden ja henkilöstön tarpeiden mukaan. (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383.)

Bet-Kerin työterveyshuolto on Condiassa. Vakituksille työntekijöille kuuluu lääkärintarkastus työsuhteen aluksi ja sen jälkeen toimenkuvasta riippuen 3-5 vuoden välein. Tarkastuksiin kutsumisista huolehtii työsuhteen alun tarkastuksen jälkeen työterveyshoitaja. Myös sairaslomatodistukset hankitaan ensisijaisesti työterveyshuollosta. Lapsen sairastapauksessa ei työterveyshoitoon kuitenkaan ole oikeutta, vaan todistus lapsen sairaudesta hankitaan esimerkiksi terveyskeskuksen kautta.

Sairaslomalle jäädessään täytyy työntekijän esittää työnantajalle selvitys työkyvyttömyydestä. Yleensä rakennustuoteteollisuudessa on selvityksen oltava lääkärintodistus. Työnantajalla on kuitenkin oikeus määrätä, millainen todistus sairaudesta hyväksytään. Työnantajan täytyy myös tiedottaa henkilöstölle etukäteen yrityksen linjasta selvityksen suhteen. Bet-Kerillä työterveyshoitaja voi kirjoittaa sairaslomaa enintään kolmelle päivälle, tätä pidemmästä sairaudesta tarvitaan aina lääkärintodistus.

7.1 Sairasajan palkka

Sairausajan palkka määräytyy keskituntiansion mukaan. Sairausajan palkkaa maksetaan, jos työntekijä on estynyt työskentelemästä sairauden tai tapaturman vuoksi ja työsuhde on yhtäjaksoisesti kestänyt vähintään kuukauden ennen työkyvyttömyyden alkua. Työntekijän täytyy myös esittää työkyvyttömyydestään työnantajan hyväksymä selvitys. Sairausajan palkkaa ei makseta, mikäli työntekijä on aikaansaanut sairauden tai tapaturman tahallisesti, rikollisella toiminnalla, kevytmielisellä elämällään tai muulla törkeällä tuottamuksella. (Huttunen, 2009. 88-93.)

Alle kahden vuoden työsuhteissa lyhyiltä sairauslomilta palkkaa maksetaan vasta yhden karenssipäivän jälkeen. Tätä pidemmissä työsuhteissa tai sairauden kestäessä sairastumispäivän lisäksi vähintään 6 arkipäivää maksetaan palkka heti ensimmäisestä poissaolopäivästä lähtien. Palkanmaksussa ei ole karenssipäivää myöskään silloin, kun työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta. (Huttunen, 2009. 90-91.)

Pitkiltä sairauslomilta palkkaa maksetaan työsuhteen kestosta riippuen korkeintaan 56 kalenteripäivän ajalta (TAULUKKO 3). Mikäli sama sairaus uusiutuu 30 päivän kuluessa, pidetään tapausta aikaisemman työkyvyttömyyden jatkona. Tällöin sairausajan palkan maksaminen alkaa heti ensimmäisenä täytenä sairauden uusiutumispäivänä ilman karenssipäivää. Kuitenkin työntekijän sairastuessa sairausloman aikana johonkin toiseen sairauteen, eivät eri sairaudet muodosta erikseen korvattavia ajanjaksoja. (Huttunen, 2009. 89-91.)

TAULUKKO 3. Korvattavat työkyvyttömyysjaksot (mukaillen Huttunen, 2009. 90.)

Työsuhteen kesto ennen työkyvyttömyyden alkua	Korvattava ajanjakso
vähintään 1 kk, alle 3v	28 kalenteripäivää
vähintään 3v, alle 5v	35 kalenteripäivää
Vähintään 5v, alle 10v	42 kalenteripäivää
10v tai kauemmin	56 kalenteripäivää

7.2 Lapsen sairaus

Työntekijälle korvataan myös tilapäisen hoitovapaan ajalta palkka hänen oman tai samassa taloudessa vakituisesti asuvan alle 10-vuotiaan lapsen äkillisesti sairastuessa. Työnantaja korvaa poissaolon sen kestäessä 1-4 päivää. Korvauksen edellytyksenä on myös, että poissaolo on lyhyt ja välttämätön sairastuneen lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi ja että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä. Lapsen sairaudesta täytyy myös toimittaa työnantajan hyväksymä selvitys. Lapsen sairastapauksessa korvaus on KTA:n mukainen ja siinä noudatetaan samaa karenssisääntöä kuin sairausajan palkassa. (Huttunen, 2009. 96-97.)

8 TYÖTURVALLISUUS

Työturvallisuuden parantamisessa pyritään työstä johtuvien terveyshaittojen ennaltaehkäisyyn. Työturvallisuudesta huolehtiminen on ensisijaisesti työnantajan vastuulla. Työnantajan täytyy huolehtia työntekijöiden työturvallisuudesta ja -terveydestä, niin fyysisestä kuin psyykkisestäkin. Työstä johtuvat vaaratekijät täytyy selvittää jo ennakolta ja pyrkiä poistamaan ne. (Meince & Vanhala-Harmanen, 2004. 128-129.) Myös työntekijöillä on työturvallisuuden suhteen tiettyjä velvoitteita. Työntekijän täytyy noudattaa työnantajan antamia työturvallisuusohjeita. Työntekijän täytyy myös olla työssään huolellinen ja varovainen sekä noudattaa järjestystä ja siisteyttä työssään turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi. Myös muihin työntekijöihin kohdistuvaa häirintää ja epäasiallista kohtelua on vältettävä. (Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.) Näiden lisäksi täytyy työnantajan ja työntekijän myös yhdessä toimia työturvallisuuden ylläpitämiseksi. (Meince & Vanhala-Harmanen, 2004. 128.)

Tehdastyössä on paljon vaaratekijöitä ja niiden tiedostaminen on ensimmäinen askel kohti turvallista työtä. Mikäli sattuu tapaturma tai ”läheltä piti” –tilanne, täytyy niistä aina ilmoittaa työnjohtajalle ja täyttää tarvittavat lomakkeet. Bet-Kerillä riskit liittyvät käsiteltäviin materiaaleihin, meluun, tiloihin, työkoneisiin sekä tehtaalla suoritettaviin tulitöihin.

Tehtaalla käsiteltävät materiaalit ovat usein hyvin hienojakoisia ja pölyäviä, joten ne ärsyttävät hengityselimiä. Käytössä on joitain aineita, joilla voi olla terveydelle haitallisia vaikutuksia. Aineisiin kannattaa tutustua lukemalla käyttöturvallisuustiedotteita ja tutkimalla säkkien merkintöjä. Hengityssuojainten käytöllä pienennetään riskejä ja suojaimia täytyykin käyttää aina, kun pölisee tai käsitellään haitallisia aineita. Säiliöauton täyttöön on omat suojavaatteet, lasit ja hengityssuojaimet joista ei hienojakoinenkaan pöly pääse läpi.

Melutaso on monin paikoin korkea ja voi aiheuttaa kuulovaurioita. Kuulosuojaimet ovat yksinkertainen suoja melua vastaan ja niitä täytyy käyttää aina meluisissa oloissa työskennellessään.

Työkoneiden varomaton käyttö voi aiheuttaa monia vaaratilanteita. Työkoneita ei Bet-Kerillä saa käyttää ilman lupaa. Pyöräkuormaajan ja säiliöauton kuljettamiseen vaaditaan oma lupansa, kuten myös trukilla ajoon. Kesätyöntekijät eivät saa käyttää trukkia tai muita työkoneita. Vaikka koneita kuljettavat kokeneet ja osaavat kuljettajat, on niiden lähellä liikkueissa oltava varovainen. Turvakenkien käyttö on myös tarpeen kaikissa työtehtävissä. Käynnissä olevat koneet ja nostimet aiheuttavat vaaratilanteita. Myös esimerkiksi koneita huollettaessa niiden tahattomasta käynnistymisestä voi aiheutua hengenvaara. Käynnissä olevia koneita sekä ilmassa roikkuvia kappaleita täytyy muistaa varoa ja huoltotöissä käyttää aina turvakytkimiä. Pönttösiiloissa käydessä hienojakoisemman massan sekaan uppoaa helposti. Turvavaljaiden käyttö siiloissa on ehdottoman tärkeää.

Tulitöitä tehdään joka puolella tehdasta, josta seuraa aina palovaara. Painesäiliöihin liittyy myös räjähdysvaara. Tehtaalla pyritään siihen, ettei tulitöitä tehtäisi ilman tulityökorttia. Pajan työntekijät tekevät muita työntekijöitä enemmän tulitöitä, joten heille on varattu omat puuvillaiset työhaalarit, jotka syttyvät keinokuituvaatteita heikommin palamaan.

Näiden lisäksi tehtaalla on paljon muun muassa putoamis-, puristumis- ja tarttumisvaaroja, sekä ahtaissa paikoissa esimerkiksi matalalla olevia ulokkeita, joihin varomaton voi lyödä päänsä. Omalla tarkkaavaisuudella saa pienennettyä tai suljettua pois monia riskejä.

9 POHDINTA

Opinnäytetyötä tehdessäni tutustuin rakennustuoteteollisuuden palkka- ja työaika-asioihin, työturvallisuusasioihin sekä perehdyttämiseen ja sen merkitykseen. Jo lähtökohtaisesti työ oli mielenkiintoinen tehdä, sillä olen itse kiinnostunut näistä asioista. Mielenkiintoiseksi työn teki myös se, että oppaan tekemisen myötä tuli tutustuttua itsekin laajemmin omaa työpaikkaani koskeviin asioihin, myös sellaisiin, jotka eivät suoranaisesti koske omaa päivittäistä työtäni. Tämän työn tekemistä voisi ajatella laajempaan perehdyttämisenä myös itselleni.

Perehdyttämisen merkitys ja tärkeys korostui työtä tehdessä. En enää itsekään pidä perehdyttämistä vain työhön opastamisena ja työhön liittyvien pakollisten asioiden selvittämisenä työntekijälle vaan olen huomannut myös siihen liittyvät mahdollisuudet.

Uskon, että perehdytysoppaasta on työpaikalla tulevaisuudessa hyötyä. Sain mielestäni oppaaseen mahdutettua tarpeellisen tiedon mahdollisimman kompaktiin pakettiin. Näin oppaasta ei tullut liian raskasta luettavaa, joten uusi työntekijä myös malttaa lukea sen kokonaan.

LÄHTEET

Huttunen, A. 2009. Rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden työsuhde- ja palkanlaskentaopas. Helsinki: Suomen Rakennusmedia Oy.

Meincke, N. & Vanhala-Harmanen, M. 2004. Esimiehen työsuhdeopas. Helsinki: Edita.

Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimus 20.4.2010 – 29.2.2012.

Työaikalaki 9.8.1996/605.

Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383.

Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738.

Perehdytysopas

uudelle työntekijälle

Yrityksen toiminta ja tuotteet

Eero Miettinen ja Kalevi Mäkinen perustivat Bet-Ker Oy:n vuonna 1977, jolloin Bet-Kerillä tehtiin tulenkestävien tuotteiden lisäksi myös betonia. Lohja Oy osti Bet-Kerin vuonna 1983 ja vuonna 1995 se siirtyi SKJ:n, Jukka Kyrölän ja Juhani Hautamäen omistukseen.

Betoniaseman toiminnan Bet-Ker lopetti kokonaan vuonna 1996, vuosien 1993 ja 1994 aikana Bet-Ker oli jo vuokrannut betoniasemaa Kvartsilammelle. Toiminta oli keskeytettynä hetken aikaa, kunnes betoniaseman liiketoiminta vuonna 1997 myytiin Rudukselle, joka sitä pyörittää edelleen.

Nykyisin Bet-Ker valmistaa tulenkestäviä massoja ja rakenneosia terästeollisuuden, muun metalliteollisuuden, kattilateollisuuden sekä kotitalouksien tarpeisiin. Bet-kerin liikevaihto on lähivuosina ollut noin 10 miljoonan euron luokkaa ja yhtiö on työllistänyt keskimäärin 27 henkilöä vuoden aikana, heistä toimihenkilöitä on ollut noin 8,5 ja loput työntekijöitä.

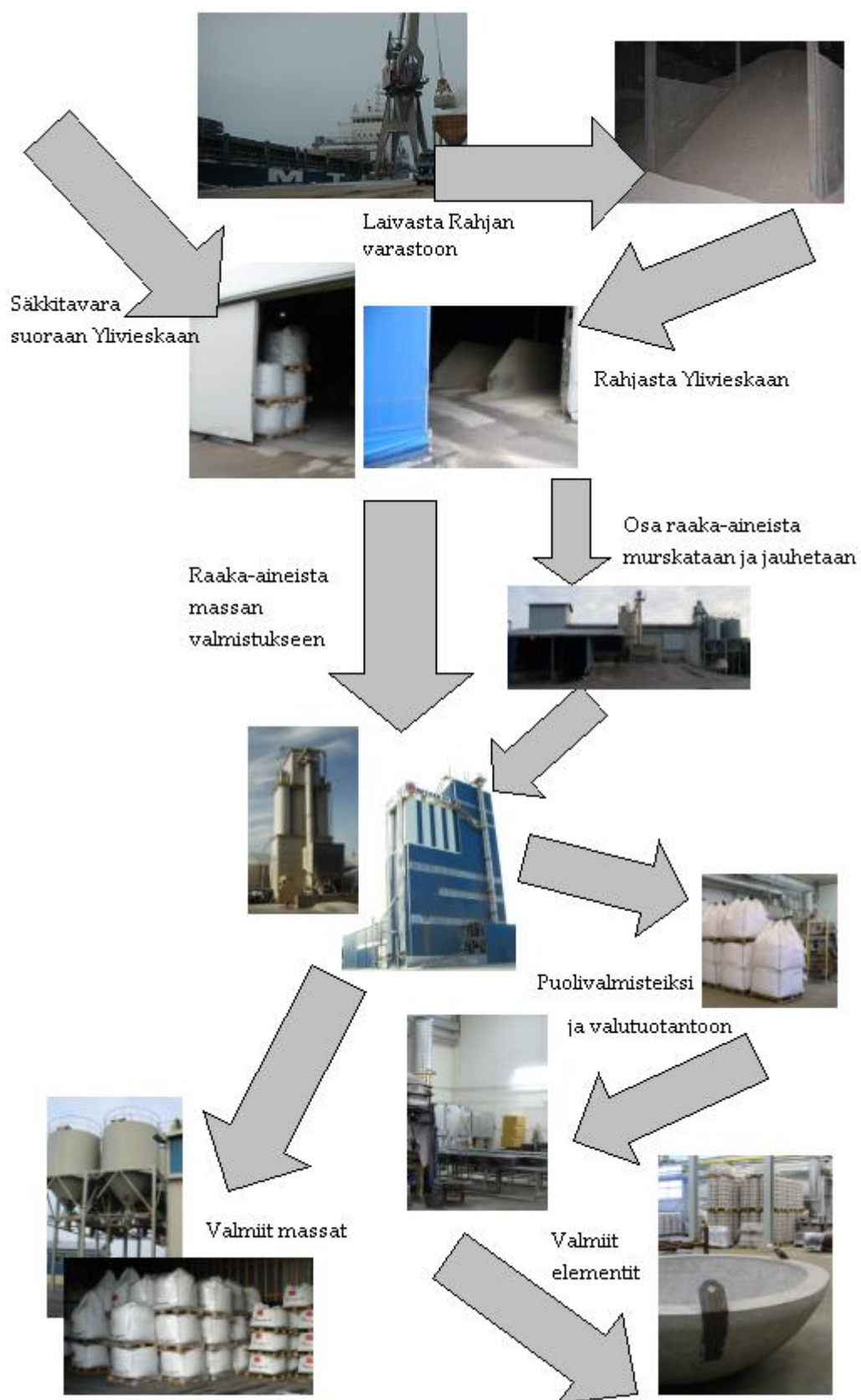
Bet-Kerin valmistamia massoja ja rakenneosia käytetään sellaisissa oloissa, joissa tuotteiden täytyy kestää hyvin korkeita lämpötiloja, kuten esimerkiksi sulaa terästä käsiteltäessä. Eniten massoja ja elementtejä myydäänkin terästeollisuudelle. Bet-Kerin suurin yksittäinen asiakas on Rautaruukki, sen jälkeen seuraa Ovako Bar, Outokumpu sekä Ovako Wire, keskusliikkeistä Saint-Gobain Weber ja metalliteollisuudesta Boliden.

Massoista eniten valmistetaan kuivamassaa (Mag-Dryline), pumppumassaa (AL-93P) sekä valumassoista BK-1300-massaa (Vetonit). Kuivamassaa käytetään välialtaan vuorauksiin, se suojaa allasta ja estää sulan teräksen tarttumista välialtaan pintoihin. Senkan vuorauksiin taas käytetään pumppumassaa. Vetonitia käytetään esimerkiksi tulisijojen ja kiukaiden valutöissä.

Elementeistä eniten myydään kehystiiliä, senkan pohjia, Flashstop-tiiliä, sekä CASOB-kelloja. Valettuja elementtejä käytetään esimerkiksi terästehtailla senkan ja muiden osien suojaamisessa, kotitalouksissa taas tutumpia ovat muun muassa kiukaiden ja tulisijojen osat.

Tuotanto

Työtehtävät

Bet-Kerillä on useita erilaisia työtehtäviä, joista työntekijä tekee työnantajan hänelle osoittamaa työtä. Työnantaja voi myös siirtää työntekijän toiseen työhön kulloinkin esiintyvän tarpeen mukaan. Antin ovela olevaan työlistaan on jokaiselle työntekijälle merkitty päivän työt.

Bet-Kerillä käytetään työvaatteita omien vaatteiden suojana. Valupuolessa käytetään lisäksi liikkaisissa työtehtävissä essuja. Myös pajan työntekijöille on omat puuvillaiset työasut paloturvallisuussyistä. Työvaatteita löytyy miesten pukuhuoneesta.

KTT eli kuivatuotetehdas

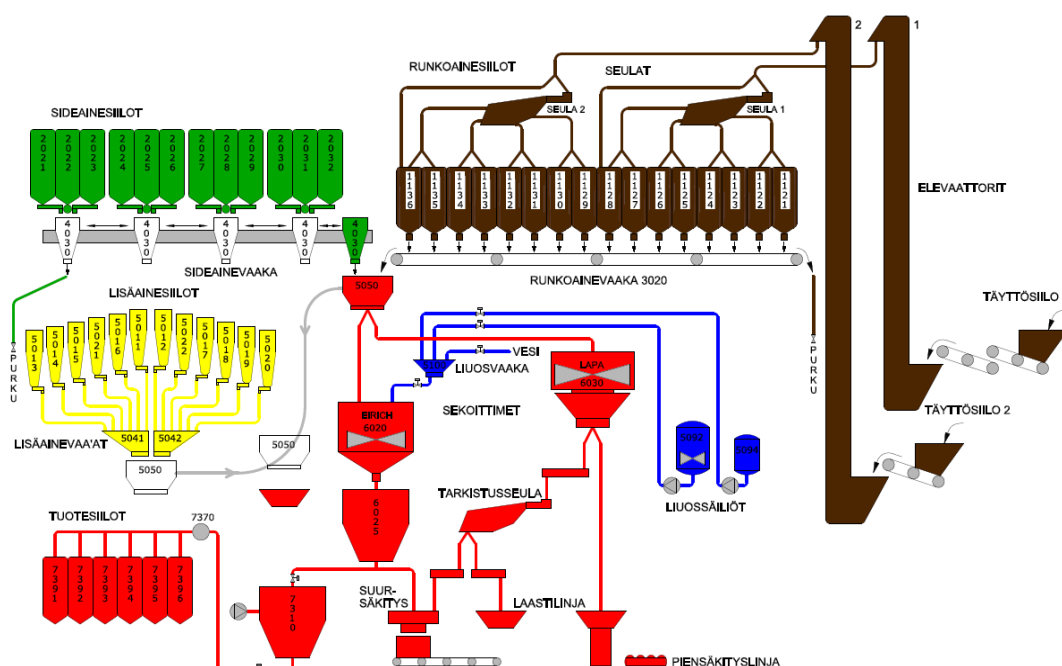
Kuivatuotetehdalla valmistetaan massoja reseptien mukaan sekä suoraan asiakkaille että puolivalmisteiksi valukappaleiden tekoa varten. Massan valmistusta ohjataan tietokoneella valvomosta.

Runkoaineet syötetään pyöräkuormaajalla syöttösiiloon, josta ne viedään ylös ja seulan läpi runkoainesiiiloihin. Siiloista aineet annostellaan runkoainevaa'alle. Sideainesiiilot täytetään säiliöautolla. Sideaineet annostellaan myös siiloista omalle vaa'alleen. Lisäaineet annostellaan siiloista ja myös käsin koirakuljettimelle, joka vie aineet sekoittajien yläpuolelle.

Aineet syötetään runkoaine- ja sideainevaa'oilta sekä koirakuljettimesta sekoittajaan ja sinne annostellaan vielä mahdollisesti pölynsidonta-aineet. Joihinkin massoihin voidaan vielä lisätä joitain lisäaineita suoraan sekoittajaan.

Sekoittajia on kaksi. Lapasekoittajaa käytetään silloin, kun tehdään massaa pikkusäkkeihin tai kun massa täytyy seuloa. Yleensä kuitenkin käytetään Eirich-sekoittajaa.

Sekoittajasta massa siirretään joko säkkeihin tai tuotesiiloon. Suursäkit nostetaan trukilla ja pikkusäkit käsin lavoille.

PKTT eli pieni kuivatuotetehtas

PKTT:lla valmistetaan tällä hetkellä BK-1300-massaa sekä pikkusäkkeihin että suursäkkeihin eri asiakkaita varten. Pikkutehtaalla voidaan tehdä tarvittaessa myös joitain muita massoja, kuten Crovalia, ja säkittää esimerkiksi sementtiä.

PKTT:lla runkoaineita on kolmessa siilossa ja sideaineita neljässä. Runkoaineet menee siiloihin seulan läpi ja sideaineet seulomatta. Siiloista aineet lasketaan vaa'alle ja sieltä sekoittajaan. Sekoittajasta massa menee säkityspisteelle, jossa se säkitetään joko pieniin tai suursäkkeihin. Raaka-aineita säkitettäessä aineet menevät suoraan erilliselle ulkona sijaitsevalle säkityspisteelle.

Valupuoli

Valupuolella tehdään kuivatuotetehtailla valmistetuista puolivalmistemassoista erilaisia elementtejä, painoltaan kahdesta kilosta 4,5 tonniin.

Massaan sekoitetaan vesi, valetaan muottiin, täräytetään ja annetaan kuivua. Pienet kappaleet, kuten kehystiilet, kuivuvat neljässä tunnissa, suurten kappaleiden annetaan kuivua yön yli. Kuivumisajan jälkeen muotti puretaan ja kappaleet nostetaan uuniin. Uuni laitetaan päälle, kun se on täynnä. Ohjelmat valitaan suurimpien kappaleiden mukaan ja ne kestävät 2-3 päivää.

Kääntöpöydällä kappaleita ei kuivata muottiin, vaan ne kumotaan heti muotista vanerilevyille kuivumaan. Kappaleiden annetaan kuivua yleensä yön yli, jonka jälkeen ne pakataan. Osa kappaleista, kuten vastustiilet, myös poltetaan kuivaus-uunissa.

Murskaamo ja hienojauhatusasema

Murskaamossa murskataan eri raaka-aineita, jotka tulevat tehtaalle karkeampina, yleensä suuremmassa raekoossa kuin 0-6mm. Kosteat raaka-aineet myös kuivataan uunissa murskauksen jälkeen.

Hienojauhatusasemalla murskatuista raaka-aineista valmistetaan pölyä. Hienojauhatusasemalla on kaksi kuulamyyllyä: iso kuulamyylly on tehokkaampi ja sillä valmistetaan magnesiumin pöly, pienellä muutamilla pölyillä.

Valmis pöly menee ruuvikuljettimella jauhesiiloon ja sieltä se viedään tehtaalle säiliöautolla.

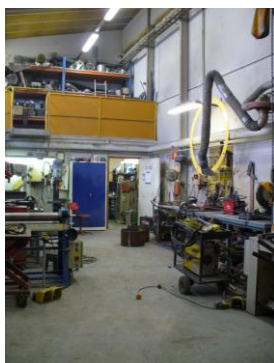
Laboratorio

Tuotteet testataan laboratoriossa. Laborantit hakevat KTT:lta massoista näytteitä tietyin väliajoin ja testaavat pohjan, eli hienon osuuden massasta, sekä raejakauman seulomalla. Valumassoista tehdään myös työstökoe. Mikäli massan raejakauma tai työstöominaisuudet eivät ole tavoitteessaan, muutetaan reseptiä. Aina, kun aloitetaan eri massan teko, testataan massan ensimmäinen annos laboratoriossa ennen kuin tehdään suurempaa määrää.

Laborantit testaavat päivittäin myös PKTT:n massoja, hienojauhatusasemalla jauhattua pölyä, murskaamossa murskattuja ja KTT:lla seulottuja raaka-aineita sekä saapuneita raaka-aineita sellaisenaan.

Tehdyistä massoista valmistetaan laboratoriossa koekappaleita, joista eri kokeiden avulla ja erilaisissa lämpötiloissa selvitetään muun muassa pituuden muutoksia, puristuslujuuksia ja tilavuuspainoja.

Paja

Pajan työntekijät vastaavat Bet-Kerillä erilaisista korjauksista ja kunnossapitotöistä. Sen lisäksi pajan miehet tekevät muottitöitä, eli valmistavat tarvittaessa uusia muotteja ja korjaavat vanhoja.

Lähetämö

Lähetämön töihin kuuluu raaka-aineiden vastaanotto sekä valmiiden elementtien ja massojen lähetys. Lisäksi työntekijä kuormaa lavoilla olevat tuotteet rekka-autojen kyytiin sekä tekee tarvittavat lähetteet ja rahtikirjat lähetysten mukaan.

Lähetämön työntekijä sopii myös kuljetuksista ja huolehtii tavaran liikkeelle sovitettuun aikaan.

Säkeissä olevien raaka-aineiden vienti tehtaalle ja varastosta huolehtiminen ovat myös lähetämön päivittäisiä töitä.

Työaika-asiat

Työaika on 8 tuntia. Työt aloitetaan aamulla 07.00 ja lopetetaan iltapäivällä joko 15.30 tai 16.00 ruokatunnin pituudesta riippuen. Ruokatunti ei kuulu työaikaan. Ruokatunti alkaa 11.00 ja kestää vapaavalintaisesti joko 30 minuuttia tai tunnin. Kahvitauot pidetään aamulla 9.00 ja iltapäivällä 14.00 alkaen. Kahvitauon pituus on 12 minuuttia työehtosopimuksen mukaisesti.

Kulunvalvonta

Bet-Kerillä käytetään kulkukorttia työajan noudattamisen seuraamiseen. Kulkukortin saa toimistosta Liisalta ja se on haettava heti työsuhteen alkaessa. Kulunvalvontalaite sijaitsee pääovella.

Aamulla töihin tullessa leimataan sisälle ja töistä lähtiessä ulos. Myös ruokatunnit leimataan lounaskuvakkeella ulos ja sisään. Laitteen yläpuolella on myös lueteltuna eri koodeja muun muassa lääkärissä käynnille, sairaslomalle ja pekkasvapaalle lähtöön.

Kulkukortti toimii yhteydessä hälytysjärjestelmään. Aamulla ensimmäisen leimatessa sisälle kytkeytyvät hälytykset pois päältä ja iltapäivällä viimeisen lähtiessä takaisin päälle. Työajan ulkopuolella tehtaalla käydessä täytyy muistaa leimata heti sisään tullessa, jotta ei tule turhia hälytyksiä. Oven ollessa lukittuna se avataan kulkukortilla ja henkilökohtaisella tunnuksella.

Mikäli poikkeustilanteessa on työpaikalla vielä iltakymmenen jälkeen, täytyy muistaa leimata kello 21.15 ja 22.00 välillä uudelleen ulos ja sisään, muuten hälytys menee automaattisesti päälle kello 22.00.

Tuntilapun täyttäminen

Jokaisen päivän lopuksi täytetään tuntilappuun päivän aikana tehdyt työt. Tuntilappuun merkitään koodi ja selvitys jokaiselle työlle, palkkioluokka, kappalemäärät tai tonnit sekä työhön käytetty aika tunteina ja mahdolliset ylityöt omiin sarakkeisiinsa.

Antti kirjaa tuntilappujen mukaan koneelle sekä tunnit että valmistusmäärät. Näiden kirjausten mukaan tuotteiden saldot päivittyvät koneelle. Myös tuotantoraportti ja palkkio lasketaan tilikausien lopuksi tuntilappujen kirjausten mukaan.

Koodeja eri työtehtäville löytyy kahvihuoneen seinältä ja Antin huoneen ovesta sijaitsevasta työlistasta. KTT:lla valmistettavien massojen koodit löytyvät tuotantosuunnitelmasta ja valukappaleiden työlistasta sekä myös muoteista ja valupuolella olevasta listasta.

Mikäli ei tiedä oikeaa koodia, voi kysyä Antilta tai jättää koodiruudun tyhjäksi, jolloin Antti töitä kirjatessaan etsii työlle oikean koodin.

Tuntilappuvihkoja saa Antilta. Tuntivihkot palautetaan Antin pöydälle täytettynä joka päivän lopuksi. Erityisen tärkeää tuntivihkojen ajoissa palauttaminen on tilikatkojen aikaan eli kuukauden 15. ja viimeinen päivä.

Pekkaset

Työntekijälle kertyy pekkasia yli 3 kuukautta kestävässä työsuhteessa vähintään 8 tuntia kestäviä työpäivistä. Mikäli alle 3 kuukauden työsuhdetta jatketaan, lasketaan pekkaset työsuhteen alusta alkaen. Pekkasia kertyy myös muilta kuin työpäiviltä, kuten sairasloman ja koulutuspäivien ajalta.

Pekkasia kertyy vuoden aikana korkeintaan 12,5 päivää, tällöin pekkasia kerryttäviä päiviä on täytynyt olla vuodessa vähintään 208.

Pekkasten pitämisestä tulee sopia työnjohdon kanssa. Työnantaja voi määrätä työntekijän pitämään pekkasia tiettyyn aikaan, esimerkiksi koko tehtaan ollessa kiinni. Työnantajan täytyy ilmoittaa työntekijälle määrätystä pekkasesta vähintään 2 viikkoa etukäteen. Sovittu vapaa katsotaan tällöin pidetyksi, vaikka työntekijä olisi sairaana.

Pekkasia voi pitää heti niiden kertyessä ja ne tulee käyttää seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Poikkeustapauksissa voi sopia myös pekkasten säästämistä, muuten käyttämättä jääneet pekkaset maksetaan rahana.

Lomat

Työntekijälle kertyy vuosilomaa 2 päivää kuukaudessa alle vuoden työsuhteessa ja 2,5 päivää sitä pidemmässä työsuhteessa. Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. - 31.3. ja työsuhteen pituus lasketaan sen lopusta. Lomaa kertyy sellaisilta kuukausilta, joina työpäiviä tai niihin rinnastettavia päiviä, kuten pekkasia, koulutus- tai vuosilomapäiviä on vähintään 14.

Kesälomakausi on 2.5. - 30.9. ja talvilomakausi 1.10. - 30.4. Toiveet lomien ajankohdasta voi esittää merkitsemällä lomatoiveen lomakalenteriin, joka löytyy Antin huoneesta lomakauden alkaessa.

Bet-Kerillä on lomat yleensä saatu pitää toiveiden mukaan, koska työntekijät ovat ottaneet jo lomia toivoessaan huomioon myös toistensa lomatoiveet. Lomaa toivoessaan täytyy ottaa huomioon, että lomaksi lasketaan 6 päivää viikon aikana, eli myös lauantapäivät, ja esimerkiksi neljän viikon kesälomaan täytyy sisällyttää aina myös 4 lauantaita.

Lomapalkka maksetaan lomanmääräytymiskauden keskituntiansion mukaan. Lomapalkkaa maksetaan lomapäivien mukaan, eli kuudelta päivältä viikossa. Bet-Kerillä loma-ajan palkka maksetaan nykyään normaaleina palkanmaksupäivinä.

Lomaltapaluuraha on puolet lomapalkasta. Lomaltapaluurahasta puolet maksetaan ennen loman alkua ja puolet loman jälkeen lähimpänä palkanmaksupäivänä. Lomaltapaluurahan maksun edellytyksenä on, että työntekijä palaa töihin lomansa jälkeen.

Työsuhteen päättyessä maksetaan työntekijälle lomakorvausta lomavuoden alun jälkeen kertyneiltä lomapäiviltä. Työntekijälle edellisellä kaudella kertyneet lomat joko pidetään työsuhteen lopussa tai maksetaan rahana.

Palkka-asiat

Palkka maksetaan kaksi kertaa kuukaudessa palkkajaksojen päättymisen jälkeen erillisen palkanmaksuaikataulun mukaan, joka löytyy käytävän ilmoitustaululta. Työsuhteen päätyttyä Bet-Kerillä on yleensä sovittu lopputilin maksamisesta kuluvan palkkajakson normaalina palkanmaksupäivänä.

Palkan maksua varten työntekijän tulee toimittaa verokortti ja pankkiyhteystiedot toimistoon Liisalle heti työsuhteen alettua. Palkkajakson tilinauhat Liisa toimittaa palkanmaksun yhteydessä työntekijän lokeroon pukuhuoneeseen tai postittaa kotiin, jos työntekijä on poissa.

Bet-Kerillä käytettävänä palkkausjärjestelmänä käytetään palkkiopalkkausta. Palkka koostuu henkilökohtaisesta aikapalkasta ja palkkio-osuudesta. Työntekijän henkilökohtainen aikapalkka koostuu työ- ja henkilökohtaisesta palkanosasta sekä aikapalkkaosuudesta ja palveluvuosilisästä.

Palkkio

Palkkioluokkia on kolme, joista ensimmäiseen kuuluu säkitys, murskaus, jauhatus ja materiaali- siirrot, toiseen valutyöt ja pakkaus sekä kolmanteen luokkaan kunnossapito, varastointi ja siivous. Palkkiot lasketaan tilikauden aikana tuotettujen tonnien ja käytetyn työajan suhteen sekä palkkioluokkakertoimen perusteella. Työntekijöiden palkkio-osa maksetaan näiden kolmen palkkion keskiarvon mukaan.

Tilikauden palkkojen maksussa käytettävä palkkio-osa lasketaan palkkajakson päätyttyä. Työntekijät voivat tarkistaa tilikauden palkkio-osan määrän tuotantoraportista kahvihuoneen seinältä.

Nuoret työntekijät ja tonnitalkootyö

Osa Bet-Kerin nuorista kesätyöntekijöistä tekee niin kutsuttua tonnitalkootyötä, josta ei makseta palkkiota. Nuorille työntekijöille maksetaan iän mukaan tuntipalkka työehtosopimuksen mukaan.

Tonnitalkootöitä ovat muun muassa erilaiset siivous- ja maalaustyöt sekä esimerkiksi tiilien lajittelutyöt. Mikäli työntekijä tekee myös tuotannon aputöitä, kuten tarrojen liimausta tai esi-seosten punnintaa, niistä tunneista maksetaan tuntipalkan lisäksi palkkio-osa.

Keskituntiansio

Keskituntiansion mukaan maksetaan palkat muun muassa sairaus- ja koulutusajalta sekä ylitöiden korotusosien osalta. Keskituntiansio määräytyy työntekijän ansioiden mukaan kunkin vuosineljänneksen osalta. Keskituntiansiossa otetaan huomioon työntekijän ansiot erillisine lisineen ylityö- ja sunnuntaityölisää lukuun ottamatta.

Ylityö

Ylityötä on päivässä 8 ja viikossa 40 tuntia ylittävät tunnit. Viikolla tehty työ on vuorokautista ylityötä ja vapaapäivinä tehty työ viikkoylityötä. Ylitöiden tekemisestä sovitaan aina työnjohtajan kanssa. Ylityöt pyöristetään aina lähimpään puoleen tai täyteen tuntiin. Jäädessään ylitöihin työpäivän päätyttyä voi tarvittaessa pitää 12 minuutin virkistystauon ennen ylityön aloittamista.

Ylityöstä maksetaan normaalin tuntipalkan lisäksi korotusosa, joka lasketaan keskituntiansion mukaan. Vuorokautisessa ylityössä ensimmäiset kaksi ja viikoittaisessa ensimmäiset 8 tuntia korotetaan 50 prosentilla, näistä seuraavat 100 prosentilla.

Lisäksi sunnuntaina tehdystä työstä maksetaan sunnuntaikorvaus, joka on 100 prosenttia keskituntiansiosta.

Hälytysraha

Työntekijälle maksetaan hälytysraha, jos hänet kutsutaan töihin työpaikalta poistumisen jälkeen työpäivän päätyttyä tai vapaapäivän aikana. Kutsun tullessa ennen iltayhdeksää korvaus maksetaan kahden tunnin ja yöaikaan 3 tunnin perusteella keskituntiansion mukaan.

Hälytysraha on erillinen korvaus, tämän lisäksi hälytystyöstä maksetaan normaalit tunnit ja ylityökorvaukset. Hälytystyönä tehdystä työstä maksetaan aina vähintään tunnin palkka.

Arkipyhäkorvaus

Työntekijöille maksetaan arkipyhäkorvaus tietyin edellytyksin työsuhteen kestätyä vähintään kolme kuukautta. Tämän lisäksi itsenäisyyspäivän palkka korvataan jo 6 päivän työsuhteen jälkeen sen sattuessa viikolle. Arkipyhäkorvaus vastaa normaalin työpäivän palkkaa ja se lasketaan keskituntiansion mukaan.

Normaalit arkipyhäkorvaukset maksetaan myös viikonlopuksi sattuvilta arkipyhiltä.

Korvattavia arkipyhiä ovat uudenvuodenpäivä, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannuspäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto sekä ensimmäinen ja toinen joulupäivä.

Sairausajan palkka

Sairaslomalle jäädessä on Antille toimitettava aina todistus sairaudesta. Työterveyshoitaja voi kirjoittaa sairaslomaa enintään kolmelle päivälle, tätä pidemmästä sairaudesta tarvitaan aina lääkärintodistus. Jos sairastuu ennen töihin tuloa, on soitettava joko aamulla tai edellisenä iltana Antille ja ilmoitettava poissaolosta.

Työtapaturman sattuessa on siitä ilmoitettava heti työnjohdolle ja täytettävä työtapaturmalomake, josta kaksi kopiota otetaan mukaan työterveyshoitoon mentäessä.

Sairausajan palkkaa maksetaan tietyin edellytyksin sen jälkeen, kun työsuhde on kestänyt vähintään kuukauden. Alle kahden vuoden työsuhteessa maksetaan lyhyiltä sairaslomilta palkkaa vasta yhden karenssipäivän jälkeen, jollei sairasloma johdu työtapaturmasta. Pitkiltä sairaslomilta palkkaa maksetaan työsuhteen kestosta riippuen korkeintaan 56 kalenteripäivän ajalta. Sairausajan palkka määräytyy keskituntiansion mukaan.

Lapsen sairaus

Työntekijällä on oikeus jäädä myös tilapäiselle hoitovapaalle alle 10-vuotiaan lapsen äkillisen sairastumisen vuoksi. Korvaus maksetaan tietyin edellytyksin 1-4 päivän ajalta ja myös lapsen sairastumisen osalta palkanmaksussa noudatetaan yhden päivän karenssisääntöä samoin kuin työntekijän omassa sairaudessa. Korvaus on keskituntiansion mukainen.

Myös lapsen sairaudesta vaaditaan todistus samoin kuin työntekijän oman sairauden kohdalla.

Työterveyshuolto

Bet-Kerin työterveyshuolto on Condiassa, jonne on hakeuduttava sairauden alkaessa ja työtapaturman tapahtuessa. Sairaslomatodistus hankitaan ensisijaisesti työterveyshuollosta.

Myös kesätyöntekijät voivat käydä työterveyshuollon lääkärillä tai hoitajalla. Lapsen sairastapauksessa ei työterveyshoitoon kuitenkaan ole oikeutta, vaan todistus lapsen sairaudesta hankitaan esimerkiksi terveyskeskuksen kautta.

Vakituisille työntekijöille kuuluu lääkärintarkastus työsuhteen aluksi ja sen jälkeen toimenkuvasta riippuen 3-5 vuoden välein. Tarkastuksiin kutsumisista huolehtii työsuhteen alun tarkastuksen jälkeen työterveyshoitaja.

Työturvallisuusasiat

Turvallisuusasioihin täytyy kiinnittää huomiota työtapaturmien välttämiseksi. Tehtaalla on monia paikkoja, joissa on vaaratekijöitä ja niiden tiedostaminen on ensimmäinen askel kohti turvallista työtä. Työturvallisuusasioista lisätietoa kannattaa kysyä työsuojeluvaltuutetuilta, Jarkolta ja Terolta, sekä oman työpisteen muilta työntekijöiltä, jotka usein parhaiten tietävät omiin tehtäviin liittyvät riskit. Tapaturman tai ”läheltä piti” -tilanteen sattua niistä ilmoitetaan aina työnjohtajalle ja täytetään tarvittavat lomakkeet ennen mahdollista työterveyshuoltoon hakeutumista.

Käsiteltävät materiaalit ovat usein hyvin hienojakoisia ja pölyäviä, joten ne ärsyttävät hengityselimiä. Käytössä on joitain aineita, joilla voi olla terveydelle haitallisia vaikutuksia. Aineisiin kannattaa tutustua lukemalla käyttöturvallisuustiedotteita ja tutkimalla säkkien merkintöjä. Hengityssuojainten käytöllä pienennetään riskejä ja suojaimia täytyykin käyttää aina, kun pölisee tai käsitellään haitallisia aineita. Säiliöauton täyttöön on omat suojavaatteet, lasit ja hengityssuojaimet joista ei hienojakoinenkaan pöly pääse läpi.

Melutaso on monin paikoin korkea ja voi aiheuttaa kuulovaurioita. Kuulosuojaimet ovat yksinkertainen suoja melua vastaan ja niitä täytyy käyttää aina meluisissa oloissa työskennellessään.

Työkoneiden varomaton käyttö voi aiheuttaa monia vaaratilanteita, työkoneita ei Bet-Kerillä saakaan käyttää ilman lupaa. Pyöräkuormaajan ja säiliöauton kuljettamiseen vaaditaan oma lupansa, kuten myös trukilla ajoon. Kesätyöntekijät eivät saa käyttää trukkia tai muita työkoneita. Vaikka koneita kuljettaa kokeneet ja osaavat kuljettajat, on niiden lähellä liikkuessaan oltava varovainen. Turvakenkien käyttö on myös tarpeen kaikissa työtehtävissä.

Käynnissä olevat koneet ja nostimet aiheuttavat vaaratilanteita. Myös esimerkiksi koneita huollettaessa niiden tahattomasta käynnistymisestä voi aiheutua hengenvaara. Käynnissä olevia koneita sekä ilmassa roikkuvia kappaleita täytyy muistaa varoa ja huoltotöissä käyttää aina turvakytkimiä.

Pönttösiiloissa käydessä hienojakoisemman massan sekaan uppoaa helposti. Turvavaljaiden käyttö siiloissa on ehdottoman tärkeää.

Tulitöitä tehdään joka puolella tehdasta, josta seuraa aina palovaara. Painesäiliöihin liittyy myös räjähdysvaara. Tehtaalla pyritään siihen, ettei tulitöitä tehtäisi ilman tulityökorttia. Pajan työntekijät tekevät muita työntekijöitä enemmän tulitöitä, joten heille on varattu omat puuvillaiset työhaalarit, jotka syttyvät keinokuituvaatteita heikommin palamaan.

Tehtaalla on näiden lisäksi paljon muun muassa putoamis-, puristumis- ja tarttumisvaaroja sekä ahtaissa paikoissa esimerkiksi matalalla olevia ulokkeita, joihin varomaton voi lyödä päänsä. Omalla tarkkaavaisuudella saa pienennettyä tai suljettua pois monia riskejä.